

Motion till riksdagen 2025/26:594

av Staffan Eklöf och Rashid Farivar (båda SD)

Inför folkinitiativ på nationell nivå

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ett införande av en möjlighet till folkinitiativ på nationell nivå och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Demokrati förutsätter att folket kan vara en självständig aktör utanför det etablerade, valda styret i vårt land, regioner och kommuner. Den insikten manifesteras på kommunal och regional nivå inte minst av folkinitiativet i kommunallagen. Motsvarande möjlighet saknas på nationell nivå.

Samhällsförändringarna går allt snabbare. Det betyder att under en mandatperiod kan många frågor aktualiseras utan att de har diskuterats i valrörelsen. Andra frågor kan förändras under samma tid. Slutligen har många partier inte förmått att diskutera vissa frågor som fanns under valrörelsen. Sammantaget gör det att det folkliga stödet för vissa beslut är okänt och att demokratin har försvagats. Det blir mot samma bakgrund viktigare än någonsin att folket kan agera självständigt för att lyfta frågor till avgörande.

Medborgarnas möjlighet att påverka den politiska dagordningen oberoende av just de invalda ledamöterna måste säkerställas. Medborgarna måste tas på allvar. Direktdemokrati genom folkinitiativ är ett komplement till den indirekta demokratin, inte ett hot. Folkomröstningarna är ju endast rådgivande. Det slutliga beslutet i ärendet tar riksdagen. Det blir dock tydligt för väljarna vilken ställning de folkvalda tar och det blir därmed lättare att utkräva ansvar vid nästa val.

Jag föreslår att ett nationellt folkinitiativ, som möjliggör för medborgarna att resa konkreta frågor för folkomröstning på nationell nivå, införs efter en utredning som utarbetar former som gör att det blir ett användbart verktyg för folket utan att innebära alltför stor administrativ belastning för riksdag och regering.

Staffan Eklöf (SD)

Rashid Farivar (SD)